

13 SÓCMHAINNÍ ÁBHARTHA – TRÁCHT

13.1 RÉAMHRÁ

- 1 Soláthraítear measúnú sa chaibidil seo ar an bhforbairt a bheartaítear mar a leagtar amach i gCaibidil 6, **Imleabhar 3B** den Ráiteas Tionchair Timpeallachta (EIS), i ndáil le trácht.
- 2 Déantar cur síos sa chaibidil sin ar shaghas agus ar réim iomlán na forbartha a bheartaítear, lena n-áirítear gnéithe de dhearadh na líne lasnairde agus na túir. Soláthraítear cur síos fíorasach, de réir coda, ar an línebhealach ar fad inti. Cuirtear síos ar an línebhealach a bheartaítear sa chaibidil sin ach bailte fearainn agus uimhreacha túir a úsáid mar threoir. Leagtar amach i gCaibidil 7, **Imleabhar 3B** den EIS na príomhoibreacha tógála a bheartaítear mar chuid den forbairt.
- 3 Dírítear ar Limistéar Staidéir na Mí (MSA) sa chaibidil seo. I gCaibidil 13, **Imleabhar 3C** den EIS, tá measúnú ar Limistéar Staidéir an Chabháin-Mhuineacháin (CMSA).
- 4 Is i bfeithiclí den chuid is mó a dhéanfar na hábhair agus an lucht oibre a iompar chuig an suíomh agus amach ón suíomh trí úsáid a bhaint as an ngréasán bóithre poiblí atá ann cheana féin. Dá bharr sin, tiocfaidh ardú sealadach ar an trácht ar bhóithre poiblí i Limistéar Staidéir na Mí (faoi mar a shonraítear thíos) agus mar sin is gá tionchar an tráchta sin a bhreithniú.
- 5 Áirítear san MSA lena mbaineann an measúnú seo achar níos mó ná lorg an bhonneagair a shonraítear thuas. Áirítear i Limistéar Staidéir na Mí an bonneagar bóithre atá i gcóngarach na forbartha a bheartaítear cheana féin mar aon leis na bealaí tarlaithe i gceantar i bhfad níos leithne, ar a mbeidh ábhair á dtabhairt chuig na limistéir oibre. Taispeántar réim an MSA le haghaidh an mheasúnaithe seo i bhFíor 13.18, **Fíoracha Imleabhar 3D** den EIS.
- 6 Ba cheart an chaibidil seo a léamh i gcomhar le **Caibidil 3, Caibidil 6, Caibidil 8, Caibidil 9, Caibidil 10, Caibidil 11** agus **Caibidil 14** den imleabhar seo den EIS, mar aon le Caibidil 6 agus Caibidil 7 d'**Imleabhar 3B** den EIS.

13.2 MODHEOLAÍOCHT

- 7 Ullmhaíodh an chuid seo den EIS de réir reachtaíocht agus threoir ábhartha an Aontais Eorpaigh agus na hÉireann, lena n-áirítear ceanglais larscríbhinn VI de Threoir an EIA agus de réir Sceideal 6 de *na Rialacháin um Pleanáil agus Forbairt, 2001* (arna leasú) agus comhlíontar ann na riachtanais ábhartha a shonraítear iontu.

8 Tá scóip an mheasúnaithe bunaithe ar athbhreithniú ar an reachtaíocht, ar threoircháipéisí, ar EISanna eile, ar aiseolas ó chomhairliúchán poiblí, ó chomhairliúchán le húdaráis fhorordaithe, ó chomhairliúchán réamhiarratais leis an mBord Pleanála (an Bord), agus ar bhreithniú maidir leis an dóchúlacht go dtiocfaidh tionchar suntasach aníos, ag féachaint don saghas comhshaoil ina mbeidh an fhorbairt le déanamh agus do shaghas agus réim na forbartha a bheartaítear. Rinneadh athbhreithniú ar na treoircháipéisí agus ar na cáipéisí beartais seo a leanas le linn ullmhú na caibidle seo:

- An tÚdarás um Bóithre Náisiúnta (NRA) (Bealtaine 2014). *Traffic and Transport Assessment Guidelines (Treoirlínte ar Mheasúnú Tráchtá agus Iompair)*;
- *Plean Forbartha Chontae na Mí 2013-2019*;
- *Cavan County Development Plan 2014 – 2020 (Plean Forbartha Contae an Chabháin 2014 – 2020)*;
- An tÚdarás um Bóithre Náisiúnta, *Design Manual for Roads and Bridges: TD 27 – Cross-Sections and Headroom (An Lámhleabhar Dearaidh do Bhóithre agus do Dhroichid: TD 27 – Trasghearrthacha agus Spás Cloiginn)* (Samhain 2011);
- An NRA, *Design Manual for Roads and Bridges: TD 41-42 – Geometric Design of Major / Minor Priority junctions and Vehicular Access to National Roads (An Lámhleabhar Dearaidh do Bhóithre agus do Dhroichid: TD 41-42 – Dearadh Geoiméadrach ar Acomhail Bheaga/Mhóra Tosaíochta agus Rochtain Feithiclí ar Bhóithre Náisiúnta)* (Samhain 2011); agus
- An tÚdarás um Bóithre Náisiúnta, *Project Appraisal Guidelines (Treoirlínte maidir le Meastóireacht ar Thionscadal)* (Eanáir 2011).

9 Measadh gur bhain na saincheistanna seo a leanas le hábhar sa chaibidil seo den EIS de thoradh na tuairime scópála ón mBord Pleanála (feic Aguisín 1.3, **Aguisíní Imleabhar 3B** den EIS):

- Beidh gá le plean um bainistiú trácht tógála a dhíreoidh mar ba cheart ar oibríochtaí sreangaithe, ar dhúnadh bóithre, ar thrácht a chur ar mhalairt slí agus ar an tionchar a imreofar ar an mbonneagar iarnróid;
- Modhanna rochtana le haghaidh tógáil agus chothabháil leanúnach a shainithint mar aon leis an gcóireáil ar bhealaí isteach nua nó leathnaithe le haghaidh tógála; agus
- Trasbhealaí bóithre poiblí a shainithint agus a mheas, rud a chuimseoidh an mhodheolaíocht tógála. Ba chóir aird faoi leith a dhíriú ar an ngaol a bheadh ag an bhforbairt le gréasán na bpríomhbhóithre náisiúnta agus na mbóithre den dara grád

agus le Cuarbhealach Laighean atá beartaithe, lena n-áirítear saincheisteanna agus scaradh.

- 10 Tionóladh cruinniú leis an mBord i mí na Nollag 2013 chun soiléiriú a dhéanamh ar scóip an phlean um bainistiú trácht tógála dá dtagraítear thuas, agus shoiléirigh an Bord ina dhiaidh nár ghá pleananna mionsonraithe maidir le bainistiú tógála agus trácht tógála a chur isteach ag uair an iarratais pleanála. Déanfar plean mionsonraithe um bainistiú trácht tógála, lena gcuirtear gach gné den sracphlean um bainistiú trácht tógála san áireamh, a fhorbairt tuilleadh sa chás go ndeonófar ceadú i leith na forbartha a bheartaítear. Tá sracphlean um bainistiú trácht tógála san áireamh in Aguisín 7.2, **Aguisíní Imleabhar 3B** den EIS. Ina theannta sin, tugtar breacchuntas ar na modhanna tógála a úsáidfear i gCaibidil 7, **Imleabhar 3B** den EIS. Cuirtear síos sa chaibidil tráchta seo ar bhearta maolaithe a cuireadh san áireamh sa sracphlean um bainistiú trácht tógála agus a bheidh mar chuid den phlean mionsonraithe um bainistiú trácht tógála.
- 11 Ní chruthófar ach sruthanna beaga tráchta i gcéim oibríoch na líne tarchuir toisc nach mbeidh foireann lonnaithe ag na túir ná ag na fostáisiúin. Cruthófar roinnt tráchta le linn cothabháil a dhéanamh ar an bhfostáisiún atá ann cheana féin, ar an líne tharchuir a bheartaítear agus ar na túir, ach is annamh agus is beag a bheidh sé. Dá bhrí sin, ní chaitear mórán ama le céim oibríoch na líne tarchuir.
- 12 Cruthófar i bhfad níos mó tráchta i gcéim thógála na forbartha, mar a shonraítear i gCaibidil 7, **Imleabhar 3B** den EIS, ná mar a chruthófar sa chéim oibríoch, lena n-áirítear feithiclí fada/troma, le linn tréimhse níos lú. Má chuirtear sé seo san áireamh leis an ngréasán bóithre máguaird, atá faoin tuath den chuid is mó, tá gá tionchar an tráchta tógála a bhreithniú. Mar sin féin, mar a phléitear ar ball sa chaibidil seo, ní hé sin le rá go gcruthófar cuid mhór trácht tógála de thoradh thógáil na forbartha a bheartaítear.
- 13 Seo a leanas na foinsí faisnéise a úsáideadh chun an measúnú a dhéanamh ar thionchar an tráchta tógála de chuid na forbartha a bheartaítear:
- Modheolaíocht thógáil an tionscadail;
  - Léarscáiliú na Suirbhéireachta Ordanáis;
  - Grianghrafadóireacht ón aer;
  - Comhairliúchán leis an Údarás um Bóithre Náisiúnta;
  - Comhairliúchán le Comhairle Chontae an Chabháin; agus
  - Comhairliúchán le Comhairle Chontae na Mí.

- 14 Baineadh úsáid as na foinsí faisnéise thuas, in éineacht le haiseolas a fuarthas le linn teagmhála le húinéirí talún agus le saintuairimí agus tuairimí críonna eile maidir le bonneagar tarchuir a thógáil, chun na háiteanna inar féidir rochtain a fháil ar láithreacha túir agus ar limistéir sreangaithe (limistéir a úsáidtear chun cáblaí a chur ar na túir) agus na bealaí tarlaithe ar dhócha go mbainfidh an trácht tógála úsáid astu le dul chuig na láithreacha rochtana seo, a shainaithe. Bunaithe ar na bealaí tarlaithe sin, rinneadh measúnú cáilíochtúil ar chumas na mbóithre freastal ar na feithiclí, a mbainfear úsáid astu le linn na tógála.
- 15 Baineadh leas as modheolaíocht tógála chun meastachán a dhéanamh ar líon agus ar shaghas na bhfeithiclí (idir éadrom agus trom) a chruthófar de bharr thógáil gach túir aonair agus na bealaí rochtana sealadacha a bhaineann leo chun na láithreacha túir a rochtain. Úsáideadh an fhaisnéis seo ina dhiaidh sin chun meastachán eile a dhéanamh ar an méid trácht a chruthófar ag clós stórála an ábhair tógála, agus ag an rochtain idir an clós sin agus láithreáin tógála na forbartha líní seo.
- 16 Sainithníodh na láithreacha inar féidir gach suíomh túir agus limistéir sreangaithe a rochtain ón mbóthar poiblí. Bainfear úsáid as bealaí isteach agus as rianta páirce atá ann cheana féin i gcás na láithreacha seo, más féidir. Taispeántar láithreacha na mbealaí rochtana sealadacha sin i bhFíor 13.14 – Fíor 13.17, **Fíoracha Imleabhar 3D** den EIS.
- 17 Trí bhreithniú a dhéanamh ar an modheolaíocht tógála agus ar an gcéimniú a bheartaítear, ar an áit ina bhfuil na bealaí sealadacha um rochtain ar láithreacha tógála agus ar na bealaí tarlaithe a aithníodh, a úsáidfear chun na láithreacha sin a rochtain, d'fhéadfaí meastachán a dhéanamh ar an méid trácht tógála a bheidh ar bhóithre aonair i Limistéir Staidéir na Mí. Is féidir feidhm a bhaint as na meastacháin seo chun measúnú a dhéanamh ar an tionchar ar bhóithre aonair sa ghréasán bóithre de réir uimhreacha (i.e. líon na bhfeithiclí).
- 18 Bailíodh sonraí trí 'Uatháirimh Thrácht' chun an gnáthmhéid trácht a bhaineann úsáid as na bóithre faoi láthair a fháil amach, trácht ar a mbeidh tionchar ag tógáil na forbartha a bheartaítear (feic Aguisín 13.2, **Aguisíní Imleabhar 3C** den EIS). Fuarthas méid an tionchair amach tríd an méadú réamh-mheasta ar an trácht a chur i gcomparáid leis an méid trácht cúlra atá ann i láthair na huaire.
- 19 Chomh maith leis an tionchar ar acmhainn trácht agus ar bhail na mbóithre, ba cheart cineálacha tionchair eile a bhaineann le trácht a bhreithniú freisin. Áirítear orthu sin:
- Sábháilteacht ar bhóithre;
  - Truailliú aeir;
  - Torann agus creathadh;

- Flóra agus Fána;
- Oidhreacht chultúrtha; agus
- An Tírdhreach.

20 Cé is moite de Shábháilteacht ar Bhóithre, déantar measúnú ar na cineálacha tionchair thuas i gcaibidil eile den imleabhar seo den EIS i leith an MSA agus in **Imleabhar 3C** den EIS i leith an CMSA. Maidir le sábháilteacht ar bhóithre, fuarthas sonraí i dtaobh thimpistí bóthair i leith na mbóithre a mbeidh tionchar ag an bhforbairt orthu. Fuarthas na sonraí seo ar shuíomh gréasáin an Údaráis um Shábháilteacht ar Bhóithre (www.rsa.ie) d'fhonn tuiscint a fháil ar stair thimpistí bóthair an cheantair.

13.3 SAINTRÉITHE NA FORBARTHA A BHEARTAÍTEAR

21 Cuirtear síos go mion ar an bhforbairt a bheartaítear i gCaibidil 6, **Imleabhar 3B** den EIS agus tugtar breac-chuntas ar an modheolaíocht tógála i gCaibidil 7, **Imleabhar 3B** den EIS. Mar a shonraítear i gCaibidil 7, **Imleabhar 3B** den EIS, is beag trácht a thiocfaidh as céim oibríoch na forbairt; sonrófar an príomhthionchar tráchta i gcéim na tógála.

22 Is éard a bheidh i gceist go bunúsach leis an líne lasnairde a bheartaítear ná suíomh tógála fada líneach agus an iomad limistéar scoite ina mbeidh gníomhaíochtaí tógála ar bun. Aistreofar ábhair, pearsanra agus trealamh chuig na suíomhanna seo agus uathu le go mbeifear in ann dul i gceann gníomhaíochtaí tógála.

23 Aistreofar na hábhair, an pearsanra agus an trealamh seo ach úsáid a bhaint as an ngréasán bóithre poiblí atá ann cheana féin go príomha. Go ginearálta, rachfar isteach chuig na suíomhanna aonair trí rianta páirce agus rianta inmheánacha atá ann cheana féin, nuair is féidir.

24 In ainneoin mhéid na forbairt a bheartaítear, ní bheidh ach líon measartha beag feithiclí ag teastáil chun freastal ar gach suíomh tógála aonair feadh na forbairt líní. Beidh an trácht sin scaipthe amach thar roinnt seachtainí agus is é sin an méid ama a thógfaidh sé chun túir aonair a thógáil.

25 Mar gheall ar fhad na líne a bheartaítear, beidh an trácht scaipthe thar limistéar mór le linn chéim na tógála, d'ainneoin nach mbeidh tógáil ar bun in aon láthair amháin ach ar feadh tréimhse réasúnta gearr. Beartaítear go mbainfear úsáid as clós stórála le haghaidh ábhar tógála, a bheidh suite soir ó dheas ó Charraig Mhachaire Rois, Co. Mhuineacháin, chun ábhair a stóráil lena ndáileadh ar na suíomhanna aonair. Táthar ag súil le níos mó tráchta ag an láthair seo sula dtéann na feithiclí ar fud an ghréasáin bóithre chuig na suíomhanna aonair (feic

Caibidil 7, Imleabhar 3B den EIS). I gcás na mbóithre atá cóngarach don chlós stórála le haghaidh ábhar tógála ar a mbeidh trácht breise a bhainfidh leis na hoibríochtaí ag an gclós, déantar iad sin a mheasúnú i gCaibidil 13, **Imleabhar 3C** den EIS.

13.4 AN STAID FAOI LÁTHAIR

13.4.1 An Bonneagar Bóithre atá Ann Cheana Féin

- 26 Cuirtear in iúl i bhFíor 13.1 – Fíor 13.4, **Fíoracha Imleabhar 3D** den EIS na bóithre a bhféadfadh tionchar a bheith ag an bhforbairt a bheartaítear orthu.
- 27 Rinneadh suirbhéanna tráchta ar an ngréasán bóithre mórtimpeall d'fhonn sruthanna tráchta cúlra a dhéanamh amach ar na bealaí tarlaithe a mbainfidh an trácht tógála úsáid astu. Ba éard a bhí i gceist leis na háirimh seo ná Uatháirimh Thráchta a bhí i bhfeidhm ar feadh seachtaine. Rinne Nationwide Data Collection Ltd. na suirbhéanna i mí Dheireadh Fómhair 2013 ag 103 láthair. Cuirtear na láithreacha sin in iúl i bhFíor 13.5 – Fíor 13.8, **Fíoracha Imleabhar 3D** den EIS. Rinneadh trí áireamh eile i mí Eanáir 2014 in aice leis an mbealach isteach chuig clós stórála na n-ábhar tógála.
- 28 Chomh maith leis na háirimh dá dtagraítear thuas, tógadh roinnt sonraí i dtaobh áireamh tráchta ó shuíomh gréasáin an NRA (www.nra.ie), áit a bhfuil teacht ag an bpobal mór ar shonraí i dtaobh áireamh tráchta.
- 29 In minic a athraíonn sruthanna tráchta ó shéasúr go séasúr. Bunaithe ar shonraí i dtaobh buanáireamh tráchta atá ar fáil ar shuíomh gréasáin an NRA (www.nra.ie), is féidir an t-athrú séasúrach seo a dhéanamh amach. Dá bharr sin, bunaithe ar na sruthanna a thomhaistear ag an áiritheoir atá suite ar an N2 ó dheas ó Bhaile Átha Fhirdhia (N02 – 15) in 2010, is airde na sruthanna i mí Dheireadh Fómhair ná na gnáthshruthanna sa chuid eile den bhliain. Chun é seo a chur san áireamh, rinneadh sruthanna bonnlíne a iolrú faoi fhachtóir 0.94. Cé go mbeidh sé seo ina ábhar le laghdú ar na sruthanna tomhaiste, beidh na sruthanna níos ísle ina gcás níos measa tráth an méadú faoin gcéad ar shruthanna tráchta mar gheall ar an bhforbairt a bheartaítear, a chur i láthair. Sna trí áireamh a rinneadh i mí Eanáir 2014, tagraíodh don áiritheoir céanna sin de chuid an Údaráis um Bóithre Náisiúnta. Aimsíodh go raibh na sruthanna 20% níos lú i mí Eanáir. Ós rud é go bhfuil na sruthanna ag na trí acomhal sin á n-úsáid le haghaidh anailíse acomhail, ní mór na sruthanna a mhéadú de réir an chéatadán sin chun an cás is measa a chur i láthair.
- 30 Má dheonaítear faomhadh pleanála, táthar ag súil leis go gcuirfear tús le tógáil na forbartha iomláine a bheartaítear sa bhliain 2016 agus go mairfidh sí ar feadh thart ar thrí bliana. Ba chóir a chuimhneamh arís nach sonrófár tógáil ag aon chuid den líne a bheartaítear ar feadh tréimhse fhada mar gheall ar nádúr líneach na forbartha a bheartaítear. Cuireadh rátaí fáis leis

na sruthanna tráchta cúil chun an méadú a thuarar a thiochfaidh ar thrácht cúil ar an ngréasán bóithre idir an dáta ar a ndearnadh na suirbhéanna agus an dáta a mheastar go gcuirfear tús leis an tógáil, a chur san áireamh. Tógadh na rátaí sin a cuireadh leis na sruthanna tomhaiste as cáipéis an NRA, *Project Appraisal Guidelines (Treoirlínte maidir le Meastóireacht ar Thionscadal)*, agus seo a leanas iad:

- Áiritheoirí na Mí agus Mhuineacháin – 1.040; agus
- Áiritheoirí an Chabháin – 1.051.

31 Fuarthas na tosca fáis thuas trí úsáid a bhaint as na hardrátaí fáis a bhaineann le gach contae agus léiríonn siad fás dhá bhliain chun na sruthanna tomhaiste a thabhairt go dtí an méid lena bhfuiltear ag súil in 2015. Cé go dtosóidh an tréimhse thógála in 2016 agus go leanfar ar aghaidh leis isteach sa bhliain 2017 agus sa bhliain 2018, níltear cinnte cé na túir a thógfáir gach bliain agus, trí fhigiúirí 2015 a úsáid, sonrófar méadú céatadán níos airde nuair a chuirfear na sruthanna tuartha i gcomparáid leis na sruthanna reatha.

32 Cuirtear sonraí ar fáil i d**Tábla 13.1 – Tábla 13.3** faoi na bóithre, lena n-áirítear sruthanna tráchta laethúla más ann dóibh, a bhféadfadh tionchar a bheith orthu.

Tábla 13.1: Bóithre Náisiúnta a bhFéadfadh Tionchar a Bheith orthu

Uimhir an Bhóthair	AADT ⁴⁸	HGVanna mar % ⁴⁹
N2	8106	10.1%
M3	47927	3.3%
N51	5,641	10.0%
N52	3,045	20.4%

Tábla 13.2: Bóithre Réigiúnacha a bhFéadfadh Tionchar a Bheith orthu

Uimhir an Bhóthair	AADT	HGVanna mar %
R125	800	10.5%
R154	7,566	10.7%
R161	7,395	13.0%
R147	10029	11.4%
R163	1,691	12.6%
R164	830	15.4%
R162	3,724	15.5%
R179	4,050	12.1%

Tábla 13.3: Bóithre Áitiúla a bhFéadfadh Tionchar a Bheith orthu

⁴⁸ Meántrácht Laethúil in aghaidh na Bliana (AADT)

⁴⁹ Feithicilí Earraí Troma (HGV) mar Chéatadán

Uimhir an Bhóthair	AA DT	HGVanna mar %
L-6206-0	181	7.6%
L-6207-0	Neamhbhainteach	Neamhbhainteach
L-62061-0	247	10.7%
L-62051-0	Neamhbhainteach	Neamhbhainteach
L-62061-9	Neamhbhainteach	Neamhbhainteach
L-6205-0	235	7.5%
L-2207-44	1,089	10.5%
L-6202-32	515	15.2%
L-22054-0	73	10.7%
L-2205	634	9.1%
L-22051	116	11.8%
L-22030	757	10.7%
L-40071-7	837	58.6%
L-40231-0	164	8.3%
L-4008	697	11.6%
L-4024-2	1,440	10.7%
L-4009-27	519	12.6%
L-40063-0	133	18.4%
L-40065-0	Neamhbhainteach	Neamhbhainteach
L-80091-16	108	7.3%
L-8009-6	1,186	7.7%
L-8790	220	7.6%
L-40051-0	Neamhbhainteach	Neamhbhainteach
L-4005-0	745	10.8%
L-4005-11	981	11.1%
L-8008-0	996	11.9%
L-80001-0	Neamhbhainteach	Neamhbhainteach
L-8001-0	Neamhbhainteach	Neamhbhainteach
L-7413-0	1,648	9.9%
L-3409-18	Neamhbhainteach	Neamhbhainteach
L-34091-0	Neamhbhainteach	Neamhbhainteach
L-3409-0	714	6.4%
L-7414-12	1,081	10.2%
L-7414-0	856	10.2%
L-3408-0	502	10.5%
L-74115-0	77	5%
L-3406-44	203	12.0%
L-74113-0	67	10.3%
L-3406-30	182	11.3%
L-34061-0	67	11.8%

Uimhir an Bóthair	AADT	HGVanna mar %
L-74116-0	167	16.4%
L-74112-0	Neamhbhainteach	Neamhbhainteach
L-74051-7	77	11.4%
L-3402	830	9.5%
L-34021-0	110	9.8%
L-7404-0	312	11.9%
L-68371-0	175	7.6%
L-74023-0	Neamhbhainteach	Neamhbhainteach
L-6837-0	383	10.7%
L-28021-0	175	4.5%
L-2802	1,573	7.3%
L-6801-0	111	5.3%
L-68011-0	102	7.7%
L-68011-17	40	2.4%
L-68017-0	194	8.1%
L-2805-0	Neamhbhainteach	Neamhbhainteach

- 33 Cé gur dócha go mbainfear úsáid as gach bóthar dá dtagraítear i d**Tábla 13.1 – Tábla 13.3** am éigin le linn chéim na tógála, bainfear a laghad úsáide agus is féidir as na bóithre áitiúla toisc go dtabharfar tús áite do na bealaí náisiúnta agus réigiúnacha mar go bhfuil siad ar chaighdeán níos fearr i gcoitinne.
- 34 Is dócha go bhfaighfear ábhair a mbainfear úsáid astu i dtógáil na forbartha a bheartaítear, mar chruach agus coincreit, ó dhéantóirí nach bhfuil lonnaithe go díreach i gcóngarach na forbartha a bheartaítear. Beartaítear go mbeidh clós stórála le haghaidh ábhar tógála suite ar shuíomh soir ó dheas ó Charraig Mhachaire Rois agus go rachaidh an trácht tógála ón suíomh sin i dtreo a chinn scríbe.
- 35 Ar fhágáil clós stórála na n-ábhar tógála dóibh, rachaidh feithiclí ar an L4700 agus uaidh sin ar an N2, ag casadh ó thuaidh i dtreo Charraig Mhachaire Rois nó ó dheas i dtreo Bhaile Átha Fhirdhia, ag brath ar cheann scríbe na n-ábhar atá le seachadadh. Ina dhiaidh sin, aistroidh an trácht tógála chuig bóithre náisiúnta agus réigiúnacha de réir mar is gá. Íoslaghódar an úsáid a bhainfear as bóithre áitiúla a oiread is féidir, go háirithe d'fhonn seachaint nó íoslaghódú a dhéanamh ar theacht ar bhóithre caola, ar infheictheacht nach bhfuil cothabhálte go maith agus ar acmhainní mí-oiriúnacha seasamh meáchain. Sainithníodh bealaí tarlaithe, faoi mar a thaispeántar i bhFíor 13.9 – Fíor 13.13, **Fíoracha Imleabhar 3D** den EIS, agus léirítear an cur chuige ordlathach seo.

- 36 Toisc go mbainfear an úsáid is mó as na bóithre náisiúnta agus réigiúnacha le linn na forbartha, déantar cur síos gairid orthu araon sna hailt seo a leanas.
- 37 Is príomhbhóthar náisiúnta é an N2 a nascann Baile Átha Cliath leis an teorainn le Tuaisceart Éireann i Muineachán. Tá trasghearrthacha éagsúla ar an mbóthar seo – in áiteanna tá débhealach le dhá lána agus in áiteanna eile tá débhealach de chineál 3 agus carrbhealach singil ann. Faightear tuilleadh sonraí ina leith i bhfoilseachán an NRA, *Design Manual for Roads and Bridges: TD 27 – Cross-Sections and Headroom (An Lámhleabhar Dearaidh do Bhóithre agus do Dhroichid: TD 27 – Trasghearrthacha agus Spás Cloiginn)*.
- 38 Is príomhbhóthar náisiúnta é an N3/M3 a nascann Baile Átha Cliath le Dún na nGall. Tá trasghearrthacha éagsúla ar an N3/M3 – in áiteanna tá débhealach le dhá lána agus in áiteanna eile tá carrbhealach singil ann. Faightear tuilleadh sonraí ina leith i bhfoilseachán an NRA, *Design Manual for Roads and Bridges: TD 27 – Cross-Sections and Headroom (An Lámhleabhar Dearaidh do Bhóithre agus do Dhroichid: TD 27 – Trasghearrthacha agus Spás Cloiginn)*. Laistigh de the RIAR NA nALT to be úsáidte a dhéanfaidh an líne foirgníocht trácht, the road is two lane débhealach to motorway gnáthordú.
- 39 Is bóthar náisiúnta den dara grád é an N51 a nascann Dealbhna le Droichead Átha. Tá carrbhealach de thuairim is 7 méadar ar leithead ag an mbóthar seo. Tá an iliomad cora géara ar an mbóthar seo ach is bóthar díreach den chuid is mó é an píosa den bhóthar a mbainfidh an trácht tógála úsáid as, agus mar sin is féidir go leor a fheiceáil romhat.
- 40 Is bóthar náisiúnta den dara grád é an N52 a nascann an tAonach le Dún Dealgan. Tá trasghearradh de thuairim is 7 méadar ag an mbóthar seo. Tá an iliomad cora géara ar an bpíosa den bhóthar a mbainfidh an trácht tógála úsáid as.
- 41 Is bóthar réigiúnach é an R125 a nascann Dún Seachlainn le Cill Choca. Tá trasghearradh de thuairim is 6 mhéadar ag an mbóthar seo. Tá an iliomad coradh géar ar an mbóthar seo, rud a chiallaíonn nach féidir achar fada a fheiceáil romhat in áiteanna.
- 42 Is bóthar réigiúnach é an R147 a nascann Cluain Aodha le Derver tríd an Uaimh. Tá trasghearrthacha éagsúla ag an mbóthar ach tá carrbhealach singil 7 méadar i gceist leis de ghnáth i dteannta guailí crua. Tá go leor infheictheachta chun tosaigh sa chuid seo den bhóthar le freastal go sábháilte ar an trácht tógála.
- 43 Is bóthar réigiúnach é an R154 a nascann Black Bull le Baile Átha Troim agus Baile Átha Buí. Tá carrbhealach de thuairim is 7 méadar ar leithead ag an trasghearradh bóthair seo lena n-áirítear 0.5 méadar de stráicí crua agus gruaimhíní. Go ginearálta, is é 80 km in aghaidh na huaire an luasteorainn ar an mbóthar seo. Bóthar díreach den chuid is mó is ea an bóthar seo

- feadh an phíosá a mbainfidh an trácht tógála leis, agus mar sin, is féidir go leor a fheiceáil romhat.
- 44 Is bóthar réigiúnach é an R161 a nascann an Uaimh le Cionn Átha Gad. Tá trasghearradh idir 6 mhéadar agus 7 méadar ag an mbóthar seo. Go ginearálta, is é 80 km in aghaidh na huaire an luasteorainn ar an mbóthar seo. Bóthar díreach den chuid is mó is ea an bóthar seo feadh an phíosá a mbainfidh an trácht tógála leis, agus mar sin, is féidir go leor a fheiceáil romhat.
- 45 Is bóthar réigiúnach é an R162 a nascann an Uaimh le Searcóg ag gabháil trí Dhún an Rí. Ar an gcuid a bheidh in úsáid ag an trácht tógála a bhainfidh leis an línebhealach a bheartaítear, tá leithead carrbhealaí de thuirim is 6 méadar mar aon le gruaimhíní ar an dá thaobh, cé go n-athraíonn sé seo in áiteanna. Is é 80 km in aghaidh na huaire an luasteorainn ar an mbóthar seo den chuid is mó, ach laghdaítear í in áiteanna áirithe. Tá an t-achar infheictheachta romhat feadh an bhóthair leormhaith le freastal ar na luasanna seo.
- 46 Is bóthar réigiúnach é an R163 a nascann Ceanannas le Baile Shláine. Athraíonn leithead carrbhealaigh an bhóthair in áiteanna, ach i gcoitinne tá sé tuairim is 6 mhéadar mar aon le gruaimhíní ar an dá thaobh. Go ginearálta, tá luasteorainn de 80 km in aghaidh na huaire ar an mbóthar seo, ach laghdaíonn sí go 60 km in aghaidh na huaire in áiteanna. Tá an t-achar infheictheachta feadh na gcodanna den bhóthar ar dócha go mbainfear úsáid astu maidir le trácht tógála na líne tarchuir de réir na gcaighdeán riachtanach don luasteorainn.
- 47 Is bóthar réigiúnach é an R164 a nascann Baile Uí Mhaonaigh le Dún an Rí trí Ceanannas. Tá trasghearradh idir 6 mhéadar agus 7 méadar ag an mbóthar seo. Go ginearálta, is é 80 km in aghaidh na huaire an luasteorainn ar an mbóthar seo. Tá an iliomad cora géara ar an bpíosá den bhóthar a úsáidfidh an trácht tógála agus níl fáil ar an achar sonraithe infheictheachta romhat le haghaidh an luais dearaidh seo in áiteanna.

13.4.2 Sábháilteacht ar Bhóithre

- 48 Cuardaíodh staitisticí timpiste trí úsáid a bhaint as suíomh gréasáin an Údaráis um Shábháilteacht ar Bhóithre. Sainaithnítear i d**Tábla 13.4** líon na dtimpistí tromchúiseacha agus marfacha atá taifeadta ar na stráicí den bhóthar (idir 2005 agus 2012) ar dócha go mbainfear úsáid astu le linn chéim thógála na forbartha a bheartaítear. Is é seo an t-eolas is déanaí atá ar fáil faoi láthair.

Tábla 13.4: Timpistí Bóthair feadh na mBealaí Tarlaithe a Bheartaítear, 2005 – 2012

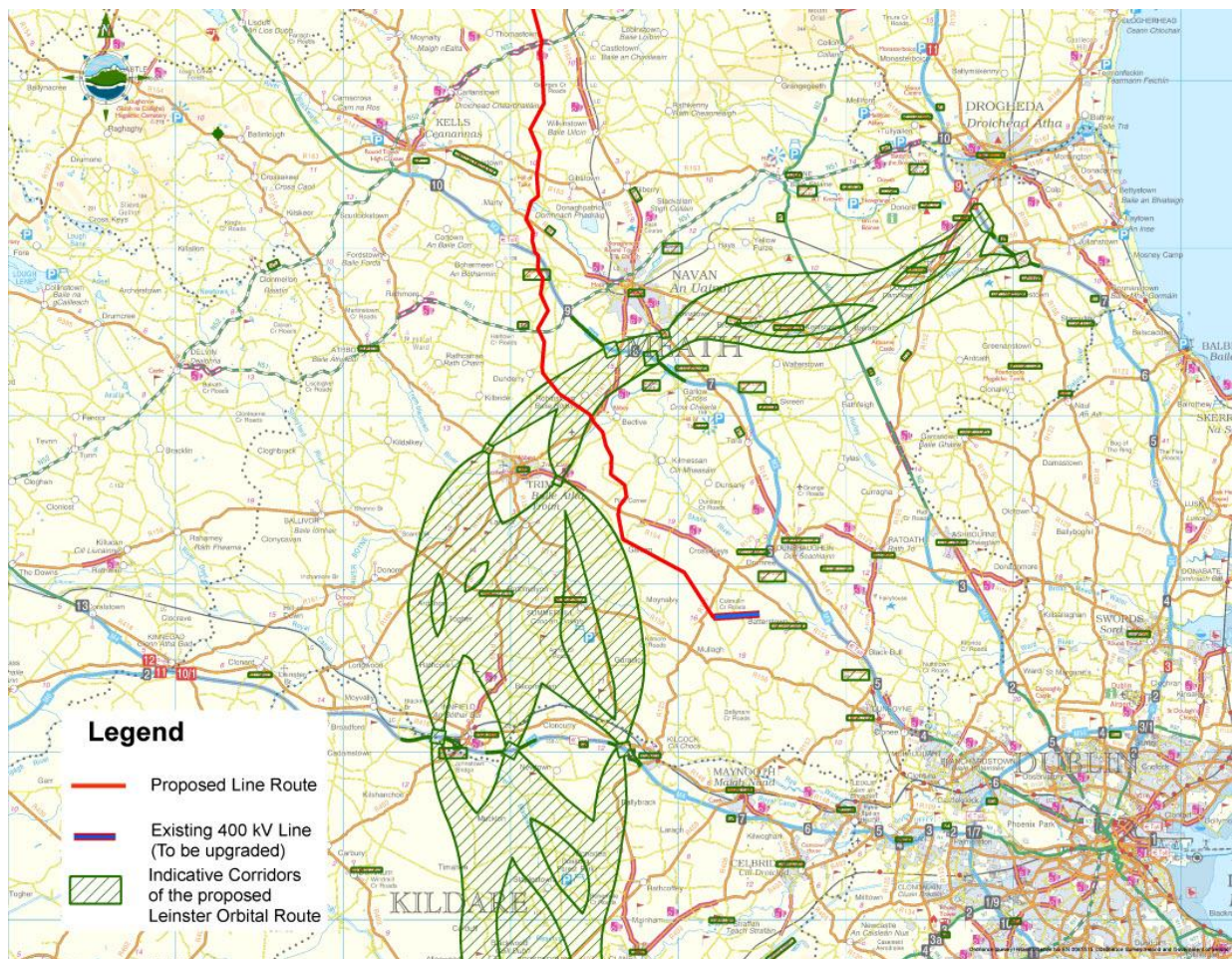
Uimhir an Bhóthair	Líon na dTimpistí Tromchúiseacha	Líon na dTimpistí Marfacha
R154	2	1
L-2207-44	1	1
L-6202-32	1	0
R161	2	1
R162	12	4
R147	9	4
L-8001-0	1	0
N52	4	1
L-3402-17	1	0
N2	6	8
M3	0	2
R179	3	1

13.4.3 Rochtain ar Shuíomhanna

- 49 Tá 165 túr nua san iomlán san fhorbairt a bheartaítear i Limistéar Staidéir na Mí agus ní mór rochtain a fháil lena dtógáil. Chomh maith le láithreacha túir, ní mór rochtain a fháil ar limistéir ghaolmhara sreangaithe agus ar limistéir ghinearálta oibre. Teastaíonn 140 bealach isteach sealadach ón ngréasán bóithre poiblí leis an líne a bheartaítear a thógáil. Gheofar rochtain i mbunús na gcásanna trí gheataí páirce nó lánáí atá ann cheana féin. Taispeántar láithreacha an bhealaigh rochtana a bheartaítear i bhFíor 13.14 – Fíor 13.17, **Fíoracha Imleabhar 3D** den EIS.
- 50 Beartaítear go mbainfear úsáid as suíomh atá soir ó dheas ó Charraig Mhachaire Rois mar chlós stórála le haghaidh ábhar tógála. Tá an clós sin ar an taobh thiar den N2 agus tagtar air ón L4700. Tá an bealach isteach chuig an gclós stórála atá ann faoi láthair suite in aice le hacomhal ar an ngréasán bóithre poiblí agus tá an léargas uaidh srianta. Beartaítear mar sin bealach isteach nua ón L4700 a thógáil níos faide ó dheas ón gceann atá ann cheana. I suirbhé ar luas ar an L4700, léiríodh go bhfuil luasanna sa 85ú peircintíl ar an mbóthar sin ionann le 70 km/h. Tá spré infheictheachta 160 m ó shlánachar 3 m indéanta ar chlé, agus tá spré infheictheachta 120 m ó shlánachar 3 m indéanta ar dheis. Déantar measúnú ar an L4700, ar an N2, agus ar an mbóthar ceangail idir an N2 agus an L4700 i gCaibidil 13, **Imleabhar 3C** den EIS.
- 51 Gheobhaidh baill foirne rochtain ar gach láthair suímh trí chóras roinnte feithiclí atá le cur i bhfeidhm idir an Clós Stórála Sealadach le haghaidh Ábhar Tógála agus gach láthair suímh. Ní bheidh cead ag trácht nach mbaineann leis an tógáil páirceáil ag aon láthair suímh.

13.4.4 Feabhsúcháin a Bheartaítear ar an nGréasán

52 Bóthar úr a bheartaítear é Cuarbhealach Laighean a nascfaidh an Uaimh, Droichead Átha, an Nás, Droichead Nua/Cill Chuillinn le chéile agus a dhéanfaidh freastal freisin ar bhailte ar nós Cheanannais, Bhaile Átha Troim, Mhaigh Nuad, Chill Droichid, Léim an Bhradáin agus Chill Choca. Tá an tionscadal seo ag céim na féidearthachta faoi láthair ar lena linn a shaináithnítear an gá atá leis an scéim agus srianta ginearálta. Níltear ag céim roghnúcháin an bhealaigh go fóill maidir leis an scéim agus, dá bhrí sin, níl bealach beacht ar eolas fós. Má leantar ar aghaidh leis an scéim seo a bheartaítear, is é an rud is dóchúla go dteagmhóidh sé leis an bhforbairt a bheartaítear i gcóngarachacht na hUaimhe agus Bhaile Átha Troim. Feic **Fíor 13.1**, áit a léirítear conairí táscacha Chuar-Bhealach Laighean a bheartaítear agus an gaol atá acu leis an bhforbairt a bheartaítear (bunaithe ar shonraí reatha ón Údarás um Bóithre Náisiúnta [Eanáir 2015]).

Fíor 13.1: Conairí Táscacha Chuar-Bhealach Laighean a Bheartaítear

13.5 TIONCHAR FÉIDEARTHA

- 53 Mar gheall ar fhad na líne tarchuir, agus iargúlacht na háite ina mbeidh sí i gcomparáid le háiteanna eile, bainfear feidhm as bóithre mar an príomh-mhodh iompair agus an línebhealach seo á thógáil. Tá níos mó solúbthachta ag baint le hiompar bóithre ná mar atá le modhanna eile iompair, an t-iarnród mar shampla.
- 54 Beidh gá le feidhm a bhaint as go leor cineálacha éagsúla d'fheithiclí bóithre agus gach túr á thógáil. Ar na feithiclí a mbeidh baint dhíreach acu leis na hoibreacha beidh craein (craenacha), tochtóirí, dumpairí, feithiclí faoi thiomáint ceithre roth, tarracóirí agus leantóirí agus feithiclí seachadta coincréite. Feic Caibidil 7, **Imleabhar 3B** agus den EIS chun sonraí breise a fháil faoi na feithiclí a úsáidfear le linn thógáil na forbartha seo. Beidh feithiclí ann nach mbeidh baint dhíreach acu le gníomhaíochtaí tógála ach a mbeidh baint acu le céim na tógála; is iad sin na feithiclí a mbeidh feidhm á bhaint ag foireann an tsuímh astu agus iad ag taisteal chun an tsuímh agus ag imeacht uaidh.
- 55 I gcoitinne, is iad na feithiclí bóithre sa liosta thuas amháin a mbainfear feidhm astu le linn chéim na tógála. Beidh gá le crainn a leagan/a theascadh in áiteanna áirithe d'fhonn an líne tharchuir a thógáil nó le conair a chur ar fáil ina mbeidh dóthain réitigh ionas nach gcuirfidh crainn isteach ar an línebhealach. Beidh gá le feithiclí speisialta chun na crainn a leagan (feic **Caibidil 6** den imleabhar seo den EIS).

13.5.1 Déan Faic

- 56 Mura dtógfar an fhorbairt seo a bheartaítear, beidh na dálaí tráchta agus bóthair ar an ngréasán bóithre poiblí mar atá siad faoi láthair ar choinníoll nach sonrúfar imthosca nach bhfuiltear ag súil leo.

13.5.2 Céim na Tógála

13.5.2.1 Cruthú Tráchta ag Suíomhanna Túir

- 57 Tá miondealú mionsonraithe ar mhéid an tráchta a bhfuiltear ag súil leis de bharr thógáil na forbartha le fáil in **Aguisín 13.3, Aguisíní Imleabhar 3D** den EIS. Ullmhaíodh é seo bunaithe ar mhodheolaíocht tógála na dtúr. Déantar achoimre ar an méid tráchta a mheastar go gcruthófar de bharr gach túr a thógáil, i d**Tábla 13.5** maidir le Feithiclí Éadroma (LV) agus le Feithiclí Earraí Troma (HGV). Glactar leis sa chás is fearr a chuirtear i láthair thíos go bhfágfar ábhair a thochlófar ag suíomhanna túir ar an láthair agus go ndíúscrófar iad taobh istigh den ghabháltas céanna. Glactar leis sa chás is measa nach rabhthas ábalta láthair oiriúnach a aimsiú ar an suíomh agus go dtógfar ábhair thochailte ón suíomh lena ndíúscairt ag áis fheiliúnach.

Tábla 13.5: Cruthú Tráchtá de bharr Suíomhanna Túir

Cineál Túir	Gluaiseachtaí a Chruthófar				Buaicghluaiseachtaí Laethúla a Chruthófar	
	An Cás is Fearr		An Cás is Measa		An Cás is Fearr	An Cás is Measa
	LV	HGV	LV	HGV		
Túr Idirmheánach	108	46	108	56	17	17
Túr Trasuímh ⁵⁰	108	46	108	56	17	17
Túr Uillinne	122	142	122	218	27	46

58 Ullmhaíodh an trácht a mheastar a chruthófar de bharr gach túr a thógáil bunaithe ar na meastacháin a shonraítear thuas agus cuirtear na figiúirí sin i láthair in **Aguisín 13.1, Imleabhar Aguisíní 3D** den EIS.

13.5.2.2 Cruthú Tráchtá i bhFearann na Coille

59 Beidh trácht le sonrú mar gheall ar na hoibreacha sínte a bheartaítear ag Fostáisiún Fhearann na Coille. Beidh an tionchar is mó le sonrú le linn thógáil na mbunsraitheanna. Meastar go dtógfar thart ar 3,500 m³ (is comhionann le timpeall 7,350 tona) d'ábhar ón suíomh mar thoradh ar na hoibreacha seo agus go seachadfar coinchréit den mhéid céanna nó mar sin leis na bunsraitheanna a thógáil. Má thógann dumpairí 20 tona an t-ábhar agus má sheachadann trucaílí coinchréite 8 m³ an choinchréit, beidh thart ar 1,612 gluaiseacht ann. Má bhíonn tréimhse tógála sé mhí i gceist le haghaidh na n-oibreacha sibhialta seo, beidh thart ar 13 ghluaiseacht in aghaidh an lae ann. Má chuirtear turais na n-oibrithe suímh agus turais ilghnéitheacha eile san áireamh, bheadh an bhuaicghiniúint tráchtá thart ar 30 gluaiseacht feithicle in aghaidh an lae.

13.5.2.3 Cumhdach

60 Beidh cumhdach de dhíth in áiteanna ina dtéann an línebhealach thar bhóithre. Meastar go mbeidh feithicil nó dhó le feiceáil ag gach ionad cumhdaigh in aghaidh an lae ar feadh cúig lá. Ní mór bóithre a dhúnadh go sealadach nuair a thógfar cumhdach ionas go mbeifear in ann an líontán a chur suas go sábháilte. Déanfar cinneadh maidir leis an bhfad ama beacht a bheidh gach bóthar dúnta ag céim na tógála. Níor chóir go mbeadh i gceist ach uair an chloig nó dhó i gcás bóithre áitiúla, áfach. Seans go mbeidh sé riachtanach bóithre a dhúnadh ar feadh tréimhse níos faide ag trasbhealaí níos mó. Níor chóir go mbeadh i gceist ach lá amháin ar a mhéad sna cásanna sin, áfach.

⁵⁰ An ghiniúint tráchtá a bhaineann le túr idirmheánach trasuímh a thógáil, meastar go bhfuil sí cosúil leis an nginiúint tráchtá a bhaineann le túr idirmheánach de chiorcad singil a thógáil ó thaobh scála de. Mar sin, is féidir a mheas go mbaineann na luachanna giniúna tráchtá a liostaítear do thúir idirmheánacha le struchtúir de chiorcad singil agus le struchtúir idirmheánacha trasuímh araon.

13.5.2.4 An Tionchar ar an nGréasán Bóithre

61 Bunaithe ar an gcruthú tráchta measta a chuirtear i láthair sna rannáin thuas, taispeántar an méadú faoin gcéad ar an trácht ar na bóithre a úsáidfeadh le linn chéim thógála na forbartha i dTábla 13.6.

Tábla 13.6: An Tionchar ar an nGréasán Bóithre

Uimhir an Bhóthair	AADT	Buaicmhéadú Laethúil		Buaicmhéadú Céatadán	
		An Cás is Fearr	An Cás is Measa	An Cás is Fearr	An Cás is Measa
N2 Taobh ó Thuaidh den Chlós Stórála	8106	216	216	2.7%	2.7%
N2 Taobh ó Dheas den Chlós Stórála	8106	216	216	2.7%	2.7%
M3	47927	27	46	0.1%	0.1%
N51	5,641	81	138	1.4%	2.4%
N52	3,045	108	184	3.5%	6.0%
R125	800	57	76	7.1%	9.5%
R154	7,566	57	76	0.8%	1.0%
R161	7,395	27	46	0.4%	0.6%
R147	10029	27	46	0.3%	0.5%
R163	1,691	27	46	1.6%	2.7%
R164	830	27	46	3.3%	5.5%
R162	3,724	54	92	1.5%	2.5%
R179	4,050	54	92	1.3%	2.3%
L-6206-0	181	17	17	9.3%	9.3%
L-6207-0	Neamhbhainte ach	30	30	Neamhbhain teach	Neamhbhain teach
L-62061-0	247	17	17	6.9%	6.9%
L-62051-0	Neamhbhainte ach	17	17	Neamhbhain teach	Neamhbhain teach
L-62061-9	Neamhbhainte ach	17	17	Neamhbhain teach	Neamhbhain teach
L-6205-0	235	17	17	7.2%	7.2%
L-2207-44	1,089	17	17	1.6%	1.6%
L-6202-32	515	27	46	5.2%	8.9%
L-22054-0	73	27	46	37%	63%
L-2205	634	17	17	2.7%	2.7%
L-22051	116	27	46	23.3%	39.7%
L-2203-0	757	27	46	3.6%	6.1%
L-40071-7	837	27	46	3.2%	5.5%
L-40231-0	164	27	46	16.5%	28.0%

Uimhir an Bhóthair	AADT	Buaicmhéadú Laethúil		Buaicmhéadú Céatadáin	
		An Cás is Fearr	An Cás is Measa	An Cás is Fearr	An Cás is Measa
L-4008	697	27	46	3.9%	6.6%
L-4024-2	1,440	17	17	1.2%	1.2%
L-4009-27	519	27	46	5.2%	8.8%
L-40063-0	133	27	46	20.3%	34.6%
L-40065-0	Neamhbhainte ach	17	17	Neamhbhain teach	Neamhbhain teach
L-80091-16	108	27	46	25%	42.6%
L-8009-6	1,186	27	46	2.3%	3.9%
L-8790	220	27	46	12.3%	20.9%
L-40051-0	Neamhbhainte ach	27	46	Neamhbhain teach	Neamhbhain teach
L-4005-0	745	27	46	3.6%	6.2%
L-4005-11	981	27	46	2.8%	4.7%
L-8008-0	996	27	46	2.7%	4.6%
L-80001-0	Neamhbhainte ach	27	46	Neamhbhain teach	Neamhbhain teach
L-8001-0	Neamhbhainte ach	27	46	Neamhbhain teach	Neamhbhain teach
L-7413-0	1,648	27	46	1.6%	2.8%
L-3409-18	Neamhbhainte ach	27	46	Neamhbhain teach	Neamhbhain teach
L-34091-0	Neamhbhainte ach	27	46	Neamhbhain teach	Neamhbhain teach
L-3409-0	714	17	17	2.4%	2.4%
L-7414-12	1,081	17	17	1.6%	1.6%
L-7414-0	856	27	46	3.2%	5.4%
L-3408-0	502	27	46	5.4%	9.2%
L-74115-0	77	27	46	35.1%	59.7%
L-3406-44	203	27	46	13.3%	22.7%
L-74113-0	67	27	46	40.2%	68.7%
L-3406-30	182	27	46	14.8%	25.3%
L-34061-0	67	17	17	25.4%	25.4%
L-74116-0	167	27	46	16.2%	27.5%
L-74112-0	Neamhbhainte ach	27	46	Neamhbhain teach	Neamhbhain teach
L-74051-7	77	27	46	35.1%	59.7%
L-3402	830	17	17	2.0%	2.0%
L-34021-0	110	17	17	15.5%	15.5%
L-7404-0	312	27	46	8.7%	14.7%
L-68371-0	175	27	46	15.4%	26.3%
L-74023-0	Neamhbhainte ach	17	17	Neamhbhain teach	Neamhbhain teach

Uimhir an Bhóthair	AADT	Buaicmhéadú Laethúil		Buaicmhéadú Céatadáin	
		An Cás is Fearr	An Cás is Measa	An Cás is Fearr	An Cás is Measa
L-6837-0	383	17	17	4.4%	4.4%
L-28021-0	175	17	17	9.7%	9.7%
L-2802	1,573	27	46	1.7%	2.9%
L-6801-0	111	27	46	24.3%	41.4%
L-68011-0	102	17	17	16.7%	16.7%
L-68011-17	40	27	46	67.5%	115%
L-68017-0	194	27	46	13.9%	23.7%
L-2805-0	Neamhbhainteach	27	46	Neamhbhainteach	Neamhbhainteach

- 62 Mar a fheictear i d**Tábla 13.6**, méadóidh an trácht ar an ngréasán bóithre i rith chéim na tógála. Cé go bhfuil cuid de na méaduithe céatadáin sách ard, is léiriú é seo go ginearálta ar a laghad feithiclí a bhaineann úsáid as na bóithre seo de ghnáth. Ina theannta sin, is léiriú iad na figiúirí thuas ar an mbuaicshruth breise feadh gach bóthair. Ní bheadh na buaicshruthanna seo le sonrú ach ar feadh tréimhsí gearra – le linn bunsraitheanna a leagan de ghnáth, oibríocht a thógfaidh thart ar chúig lá. Ó thaobh acmhainne de, beidh an gréasán bóithre in ann ag na sruthanna a thuartar.
- 63 Bainfear úsáid as feithiclí troma chun an líne tharchuir a thógáil. Téann méadú ar líon na bhfeithiclí troma i bhfeidhm go mór ar bhóithre áitiúla agus ar mhionbhóithre go háirithe, toisc nár tógadh na bóithre sin chun freastal ar chuid mhór de na cineálacha feithicle sin. Méadaítear an baol atá ann tionchar a bheith ar struchtúr na gcosán, ar chiumhaiseanna, ar chóireálacha teorann, etc., agus méadaítear an méid a chuirtear isteach ar an bpobal áitiúil chomh maith maidir leis an tionchar i leith torainn, creathaidh, deannaigh agus chaighdeán an aeir (feic **Caibidil 9** agus **Caibidil 10** den imleabhar seo den EIS).

13.5.3 An Chéim Oibríoch

- 64 Ní chruthófar ach méid fíorbheag tráchta le linn chéim oibríoch na forbartha a bheartaítear mar nach mbíonn foireann ag na línte leictreachais. Déantar cigireacht bhliantúil ar an líne. Is gnách go ndéantar í seo ón aer, áfach, agus mar sin ní chruthófar trácht ar bith. Déantar cigireacht níos mine gach ocht mbliana ina dtugtar cuairt ar gach túr ar an líne. D'fhonn an chigireacht seo a éascú, rachaidh feithicil nó dhó chuig gach gabháltas feadh an línebhealaigh. Ina dhiaidh sin, ní bheidh aon trácht eile le sonrú ach amháin i gcúinsí eisceachtúla, ar nós lochta.

13.5.4 Díchoimisiúnú

- 65 Beidh an fhorbairt a bheartaítear ina cuid bhuan den bhonneagar tarchuir. Meastar go mairfidh an fhorbairt idir 50 agus 80 bliain. Bainfear é sin amach trí ghnáthchothabháil a dhéanamh ar

an bhforbairt, í a athchóiriú más gá agus crua-earraí a athsholáthar nuair is gá. Níl aon phleananna leagtha amach maidir leis an líne lasnairde a dhíchoimisiúnú. Sa chás go ndéanfar cuid den bhonneagar a bheartaítear, nó an bonneagar ar fad, a dhíchoimisiúnú, bainfear gach túr, trealamh agus ábhar atá le díchoimisiúnú as an láithreán agus déanfar an talamh a atreisiú. Bheifí ag súil go mbeadh tionchair níos lú ná mar a bheadh le linn chéim na tógála agus nach mairfeadh an tionchar sin ach go gearrthéarmach.

13.6 BEARTA MAOLAITHE

13.6.1 Céim na Tógála

66 Ceanglófar ar an gconraitheoir a cheapfar chun an fhorbairt a bheartaítear a thógáil Plean mionsonraithe um Bainistiú Trácht Tógála a ullmhú sula dtosófar ar na hoibríochtaí tógála. Mar atá tugtha faoi deara thuas, tá sracphlean um bainistiú trácht tógála san áireamh in Aguisín 7.2, **Aguisíní Imleabhar 3B** den EIS. Cuirtear gach beart maolaithe ábhartha a leagtar amach san EIS san áireamh sa srac-Phlean Bainistíochta Tráchta agus cuirfear san áireamh iad sa Phlean Bainistíochta Tráchta deiridh.

13.6.1.1 Clár Tógála

67 Sula dtosófar ar chéim na tógála, ullmhófar clár tógála ina fhéachfar chun an meánleibhéal tráchta a choinneáil mar atá i rith chéim na tógála agus ardbhuaiceanna a sheachaint a tharlódh, mar shampla, dá mbeadh foirne éagsúla ag tógáil túir uillinne ag an am céanna.

68 Déanfar forbairt ar an gclár tógála i gcomhairle leis na húdaráis áitiúla chuí. Cuirfear oibreacha féideartha deisiúcháin bóthair atá i sceideal oibreacha bóthair an údaráis áitiúil san áireamh go háirithe. Aidhm mhór sa chlár seo is ea aon oibreacha bóthair an údaráis áitiúil a éascú tar éis don trácht tógála a bheith ar an mbóthar.

13.6.1.2 Monatóireacht ar Bhail an Bhóthair

69 D'fhéadfadh gluaiseachtaí tráchta na bhfeithiclí troma agus nádúr na hacmhainne iompair na fadhbanna a leanas a chruthú:

- Caillteanais éalaitheacha ó rothaí, ó leantóirí nó ó chláir dheiridh; agus
- Limistéir áitiúla teipe ar an bhfoshraith agus ar an dromchla bóthair.

70 Déanfar ualaí ábhar a fhágann gach suíomh a mheas agus cuirfear clúdach orthu má mheastar gur gá é sin a dhéanamh chun tionchar féideartha deannaigh a laghdú a mhéid agus is féidir le linn iompair. Déanfaidh an conraitheoir iompair gach beart réasúnach tráth dramhaíl nó aon ábhar eile a iompar ar dóchúil go mbeidh siad ina mbunús le caillteanais éalaitheacha ó

fheithicil le linn iompair chuig suíomh agus amach as suíomh. Déanfar monatóireacht amhairc ar na bóithre atá mar chuid de na bealaí tarlaithe i rith na tréimhse thógála agus cuirfear inneall folúsghlanta suite ar thrucail ar bhóithre feadh an bhealaigh tharlaithe de réir mar is gá.

- 71 I gcomhar leis an údarás áitiúil cuí, déanfar cigireacht agus athbhreithniú breise ar na bóithre atá mar chuid de na bealaí tarlaithe mí amháin roimh céim na tógála d'fhonn bail na mbóithre ag an am sin a thaifeadadh. Déanfar athbhreithniú sa suirbhé seo ar a laghad ar phíosa scannáin a ghlacfar ag an am sin. Deimhneoidh sé seo bail an bhóthair díreach roimh thús na tógála. San áireamh beidh píosa scannáin ar an mbóthar in éadan caitheamh, ar an gcuma agus ar an mbail a bheidh ar chóireálacha teorann agus ar an mbail a bheidh ar aon seirbhísí lasnairde a thrasnófar. Tabharfar faoi chigireachtaí amhairc agus faoi shuirbhéanna grianghraf ar dhroichid agus ar lintéir feadh na mbóithre tarlaithe.
- 72 Tar éis don údarás áitiúil é a iarraidh, déanfar suirbhéanna ar bhail na gcosán freisin feadh na mbóithre atá mar chuid den bhealach tarlaithe. Déanfar bail struchtúrach bhonnlíne an bhóthair faoi shuirbhé díreach roimh an tógáil a thaifeadadh iontu seo.
- 73 Tabharfar aghaidh ar chigireachtaí agus ar mhonatóireacht amhairc leanúnach ar na bóithre tarlaithe i rith na tréimhse thógála lena chinntiú go dtaifeadfar aon damáiste a dhéanfaidh an trácht tógála agus go gcuirfear an t-údarás áitiúil ábhartha ar an eolas faoi. Déanfar socruithe chun aon damáiste den sórt sin a chóiriú go tráthúil de réir caighdeán cuí ionas nach gcuirfear isteach ar rudaí an iomarca.
- 74 Tabharfar faoi na suirbhéanna a rinneadh roimh an tógáil arís tar éis céim na tógála a chur i gcrích. Bainfear sochar as na suirbhéanna roimh an tógáil mar bhonnlíne lena gcur i gcomparáid leis na suirbhéanna sin tar éis na tógála. Cóireofar damáiste a bheidh inchurtha i leith trácht tógála a bhaineann leis an bhforbairt a bheartaítear de réir caighdeán cuí.

13.6.1.3 Bóithre a Dhúnadh

- 75 Ní mheastar go mbeidh gá le bóithre a dhúnadh le linn túir a thógáil nó le linn oibreacha uasghrádaithe ag Fostáisiún Fhearann na Coille. Tuigtear go bhfuil cuid de na bóithre a mbainfear úsáid astu le linn na túir a thógáil caol. Go ginearálta, áfach, beidh deiseanna scoite ag feithiclí. Nuair is gá, cuirfear bearta bainistíochta tráchta macasamhail soilse tráchta sealadacha nó fir bhrataí, i bhfeidhm ar na bóithre. Tagann sé seo le gnáthbhainistíocht tráchta dea-chleachtais le linn tionscadal ar bith a thógáil ina bhfuil rochtain bhóithre poiblí riachtanach.
- 76 Ní mór bóithre a dhúnadh go sealadach tráth cumhdach a chur suas agus a bhaint anuas ag trasbhealaí bóthair; is é mótarbhealach an M3 an ceann is suntasaí. Ní dhúnfar na bóithre seo rófhada ar an mórchoir agus comhaontófar na bearta cuí agus am dúnta gach bóthair leis na

húdaráis áitiúla agus leis na páirtithe leasmhara ábhartha eile (feic Caibidil 7, **Imleabhar 3B** den EIS).

13.6.1.4 Cumarsáid

- 77 Rachfar i mbun dlúthchumarsáide leis na húdaráis áitiúla ábhartha agus leis an nGarda Síochána i rith chéim na tógála. Áireofar leis seo bearta bainistíochta tráchta a bheartaítear a chur isteach le haghaidh tuairimí agus formheasa, nuashonruithe ar bhail an ghréasáin bóithre agus an scéal is déanaí maidir leis an gclár tógála. Iarrfar faisnéis faoi imeachtaí áitiúla a d'fhéadfadh teacht salach ar bhearta bainistíochta tráchta agus ar thrácht tógála ionas gur féidir bearta malartacha a chur i bhfeidhm chun coimhlíntí den sórt sin a sheachaint.
- 78 Cuirfear an pobal áitiúil ar an eolas faoi bhearta bainistíochta tráchta a bheartaítear sula gcuirfear i ngníomh iad. Déanfar é seo trí fhógráin a chur sna nuachtáin áitiúla agus trí bhileoga a sheachadadh chuig tithe sna ceantair a bheidh buailte. Cuirfear sonraí teagmhála ar fáil ionas gur féidir le cónaitheoirí tuilleadh faisnéise a fháil agus aon eolas breise a thabhairt, mar shampla dátaí imeachtaí áitiúla a d'fhéadfadh teacht salach ar bhearta bainistíochta tráchta a chuirfear i bhfeidhm.

13.6.1.5 Bealaí Isteach chuig Suíomhanna

- 79 De réir Chaibidil 8 de cháipéis na Roinne Comhshaoil, *Traffic Signs Manual (Lámhleabhar do Chomharthaí Tráchta)*, cuirfear comharthaí bóthair in airde chun rabhadh a thabhairt faoi na láithreacha rochtana sealadacha ar shuíomhanna tógála agus le haghaidh oibríochtaí ar bith óna dteastaíonn comharthaí rabhaidh. Cuirfear comharthaíocht in airde seachtain amháin roimh thús na n-oibríochtaí ar an láthair.
- 80 Is ó na gréasáin bóithre áitiúla a éascófar an chuid is mó de na bealaí isteach chuig suíomhanna a bheartaítear / de na bealaí amach uathu. Chun srianta féideartha maidir le riachtanais infheictheachta a mhaolú, tá sé beartaithe go mbainfidh an príomhchonraitheoir úsáid as córas sábháilte d'fhir bhrataí bhuana chun trácht a rialú le linn gach oibríochta um dhul isteach / dhul amach ag gach láthair suímh.

13.6.1.6 Bainistíocht Práinnfhreagartha

- 81 D'ainneoin trácht a bhaineann le tarlú ábhar, is tábhachtach gur féidir le seirbhísí éigeandála teacht go héasca ar aon teach feadh an bhealaigh tharlaithe agus rochtain éigeandála a fháil ar gach suíomh tógála túir agus ar Fhostáisiún Fhearann na Coille. Tabharfar tús áite do na seirbhísí éigeandála ar an mbealach tarlaithe, isteach chuig na suíomhanna agus amach as na suíomhanna. Tabharfar sonraí teagmhála phearsanra an chonraitheora a bheidh freagrach as trácht tógála a bhainistiú do na seirbhísí éigeandála i gContae na Mí agus i gContae an

Chabháin. Tar éis scéala a fháil faoi theagmhas, cuirfear tiománaithe ar an eolas go bhfuil eachtra tar éis tarlú agus tabharfar na teoracha cuí dóibh.

13.6.2 An Chéim Oibríoch

82 Mar gheall ar an méid fíorbheag tráchta a chruthófar le linn chéim oibríoch na forbartha, ní mholtar bearta maolaithe ar bith faoi choinne na céime seo den fhorbairt.

13.7 TIONCHAR IARMHARACH

83 De thoradh nádúr sealadach chéim na tógála agus na mbeart maolaithe a mholtar, ní bheidh ach íostionchar iarmharach ag céim thógála na forbartha ar thrácht agus ar iompar.

84 Ní bheidh ach íostionchar iarmharach ag céim oibríoch na forbartha toisc nach mbeidh ach trácht an-bheag le sonrú le linn na céime seo den fhorbairt.

13.8 IDIRCHADRIMH LE TOSCA COMHSHAOIL

85 Chomh maith leis an tionchar ar an ngréasán bóithre, imríonn feithiclí bóthair tionchar ar an gcomhshaol freisin ó thaobh truailliú aeir, cruthú deannaigh, torainn agus creathaidh de. I rith na céime oibríche, is beag tionchair dá shórt a bheidh ann toisc nach mbeidh mórán tráchta ann, ach is suntasaí a bheidh an tionchar sin i rith na céime tógála, bíodh is go mbeidh sé sealadach. Déantar measúnú ar an tionchar sin i gcaibidlí eile san EIS seo, mar sin ba cheart an chaibidil seo a léamh i gcomhar le **Caibidil 9** agus **Caibidil 10** san imleabhar seo den EIS.

86 Tá sé d'acmhainneacht ag cúrsaí tráchta freisin dul i gcion ar roinnt tosca comhshaoil eile ag brath ar chúinsí éagsúla. Tagann méadú ar na dóchúlacht do dtarlóidh tionchair dá leithéid nuair a fhágann feithiclí gréasán na mbóithre poiblí. Is iad seo a leanas an tionchar féideartha indéireach a d'fhéadfadh teacht chun cinn de bharr cúrsaí tráchta:

- **Caibidil 3** – Daoine – Úsáid Talún agus Ithreacha, Geolaíocht agus Hidrigeolaíocht – De bharr bhalcadh na hithreach mar thoradh ar fheithiclí a bheith á dtiomáint ar thalamh feirme;
- **Caibidil 6** – Flóra agus Fána mar gheall ar bhaint an fhásra ag láithreacha rochtana chun freastal ar rochtain feithiclí ar shuíomhanna tógála;
- **Caibidil 8** - Cáilíocht an uisce de bharr sceití féideartha breosla nó leachta ag dul isteach sa screamhuisce;
- **Caibidil 9** - Torann agus Creathadh - Maidir leis an trácht, bainfidh an tionchar torainn agus creathaidh leis an tionchar ar thrácht ar bhóithre le linn chéim na tógála agus na

céime oibríochta araon. Níltear ag tuar go mbeidh aon tionchar suntasach ann a bhaineann le torann agus creathadh.

- **Caibidil 11** – Tionchar ar an tírdhreach de bharr mataí rubair sealadacha nó painéil alúmanaim bhóthair shealadacha a thógáil; agus
- **Caibidil 14** – Oidhreacht Chultúrtha de bharr damáiste féideartha ó chreathadh a thagann chun cinn mar gheall ar fheithiclí troma a bheith ag obair gar do shuíomhanna oidhreachta cultúrtha.

87 Dá bhrí sin, ba cheart an chaibidil seo a léamh freisin i gcomhar le **Caibidil 3, Caibidil 6, Caibidil 7, Caibidil 8, Caibidil 11** agus **Caibidil 14** den imleabhar seo den EIS.

13.9 CONCLÚIDÍ

88 Ní bheidh ach méid beag tráchta ann mar gheall ar chéim oibríoch na forbartha a bheartaítear. Bíodh is go mbeidh sé sealadach, beidh cuid mhór tráchta ann mar gheall ar chéim tógála na forbartha a bheartaítear toisc go mbeidh na hábhair agus an lucht oibre á n-iompar chuig an suíomh agus amach uaidh arís ar an ngréasán bóithre poiblí atá ann cheana féin, den chuid is mó.

89 A bhuí leis an gcineál forbartha a bheartaítear, beidh roinnt suíomhanna tógála ar leith ann i rith chéim thógála na forbartha a bheartaítear. Go ginearálta, rachfar isteach chuig na suíomhanna aonair trí rianta páirce agus rianta inmheánacha atá ann cheana féin, nuair is féidir. Teastaíonn 140 bealach isteach tógála sealadach ón ngréasán bóithre poiblí leis an líne a bheartaítear a thógáil.

90 In ainneoin mhéid na forbartha a bheartaítear, ní bheidh ach líon measartha beag feithiclí ag teastáil chun freastal ar gach suíomh tógála aonair feadh na forbartha líní. Beidh an trácht sin scaipthe amach thar roinnt seachtainí agus is é sin an méid ama a thógfaidh sé chun túir aonair a thógáil. Mar gheall ar fhad na líne a bheartaítear, beidh an trácht scaipthe thar limistéar mór le linn chéim na tógála, d'ainneoin nach mbeidh tógáil ar bun in aon láthair amháin ach ar feadh tréimhse réasúnta gearr. D'fhéadfaí go mairfeadh na hoibreacha tógála ag Fostáisiún Fhearann na Coille suas le sé mhí ach, mar sin féin, ní bheidh ach líon réasúnta beag feithiclí ag teastáil chun freastal ar an láithreán seo gach lá i gcomparáid le tógáil túir.

91 Beartaítear go mbainfear úsáid as clós stórála le haghaidh ábhar tógála, a bheidh suite soir ó dheas ó Charraig Mhachaire Rois, Co. Mhuineacháin, chun ábhair a stóráil lena ndáileadh ar na suíomhanna tógála aonair.

- 92 Bainfear úsáid as feithiclí troma chun an líne tharchuir a thógáil. Téann méadú ar líon na bhfeithiclí troma i bhfeidhm go mór ar bhóithre áitiúla agus ar mhionbhóithre go háirithe, toisc nár tógadh na bóithre sin chun freastal ar chuid mhór de na cineálacha feithicle sin. Méadaítear an baol atá ann tionchar a bheith ar struchtúr na gcosán, ar chiumhaiseanna, ar chóireálacha teorann, etc., agus méadaítear an méid a chuirtear isteach ar an bpobal áitiúil chomh maith maidir leis an tionchar i leith torainn, creathaidh, deannaigh agus chaighdeán an aeir.
- 93 Ullmhófar *Plean um Bainistiú Trácht Tógála* sula dtosaíonn na hoibríochtaí tógála. Is é cuspóir an phlean seo tionchar chéim tógála na forbartha a bheartaítear a laghdú an oiread agus is féidir. I gcásanna ina gcuirfeadh i bhfeidhm na bearta maolaithe uile a shonraítear san EIS seo agus atá sa sracphlean um bainistiú trácht tógála, ní bheidh ach an tionchar iarmharach is lú le sonrú de thoradh chéim tógála na forbartha a bheartaítear.